

**Göteborgs
Stad**

**City of Gothenburg
European Office**

Årsrapport av handlingsplan

Internationell omvärlds- och intressebevakning 2015

Inledning

I början av 2015 togs en handlingsplan för internationell omvärlds- och intressebevakning fram. Handlingsplanen beskriver hur Stadsledningskontoret genom dess internationella avdelning tillsammans med Gothenburg European Office AB (GEO) ska arbeta för att uppnå den av Kommunstyrelsen beslutade inriktningen på stadens internationella omvärlds- och intressebevakning (dnr 1142/14).

Syftet med omvärlds- och intressebevakningen är att stödja beslutsprocesser och möjliggöra påverkan av olika policyfrågor som är av intresse för staden. Av denna anledning är det viktigt att staden i ett tidigt skede tar in information och arbetar med att påverka utformningen av olika lagstiftnings- och policyprocesser samt finansieringsmöjligheter till utvecklingsprojekt. Det är väsentligt att omvärldsbevakningsarbetet sker med kontinuitet utifrån ett långsiktigt perspektiv i samarbete mellan stadens olika enheter samt externa parter.

Kommunstyrelsen har för stadens internationella omvärldsbevakning tagit ett inriktningsbeslut för perioden 2015-2018. Arbetet ska ske utifrån de tre övergripande bevakningsområdena:

- Miljö, klimat och energi
- Sociala frågor och folkhälsa
- Transport och infrastruktur

Utifrån inriktningsbeslutet gjorde Stadsledningskontorets internationella avdelning och GEO i början av året en övergripande bedömning av vilka politiska processer inom EU som är viktiga för Göteborgs stad att följa under 2015. Bedömningen baserades på aktuella processer och EU-kommissionens arbetsprogram för 2015.

Uppföljning och utvärdering

Enligt handlingsplanen ska en uppföljning och utvärdering av handlingsplanen dels ske halvårsvis, samt årsvis. I nedanstående tabell beskrivs kortfattat vilka aktiviteter som skett under varje prioriterat område. I några fall har inga eller få aktiviteter skett. Detta beror i vissa fall på att EU-kommissionen valt att senarelägga initiativet eller att GEO och internationella avdelningen av olika anledningar valt att omprioritera sitt arbete.

Ett viktigt verktyg för staden i arbetet med omvärlds- och intressebevakning är stadens medlemskap i olika internationella organisationer. Tabellen nedan omfattar därav också aktiviteter gjorda inom ramen för de internationella organisationer Staden är medlem i. Ett tydligt fokus finns på aktiviteter gjorda inom nätverket Eurocities.

Förutom nedanstående tabell innehåller den årliga uppföljningsrapporten också mer utförliga beskrivningar av de aktiviteter som genomförts i Göteborg och i Bryssel kring tre av de prioriterade områdena; CO2 beskattning av biogas; vitboken för transport; klimatförhandlingarna COP21.

Göteborgs Stad ska arbeta aktivt med kommunikation via de kanaler som finns tillgängliga. Stadsledningskontoret genom internationella avdelningen och GEO ansvarar för att informera om arbetet med omvärlds- och intressebevakningen. Som en del i arbete med att informera om de initiativ och lagförslag som prioriterats i handlingsplanen har ett antal faktablad tagits fram.

Faktabladen beskriver kort och översiktligt initiativet eller lagförslaget samt var i beslutsprocessen förslaget ligger. Faktabladen återfinns i bilaga 1. Två fördjupande rapporter har tagit fram om Energiunionen och om EFSI instrumentet. Dessa återfinns i Bilaga 2 och Bilaga 3.

3 exempel på påverkansarbete genomfört 2015:

1) CO₂-beskattning på biogas

Biogas är ett viktigt biobränsle i Sverige. Dess marknadsandel är cirka en procent av den totala vägtrafiksektorn och andelen har ökat stadigt under de senaste 10 åren. I Sverige framställs det mesta av biogasen av avfallskällor och rester, såsom avloppsslam, gödsel och vått organiskt hushållsavfall. Utöver de nämnda källorna ovan kan biogas också produceras av skogsavfall. Denna typ av förgasningsprocess används i anläggningen GoBiGas (*Gothenburg Biomass Gasification*).

Fram till 2014 var planen från den svenska regeringen att behålla undantagen av bränslebeskattningen för bland annat biogas fram till 2020. Detta medan ett kvotsystem som tvingar/kvoterar ut biodrivmedel på marknaden införs. På grund av EU:s stadsstödsregler avlog EU-kommissionen våren 2014 regeringens ansökan om att fortsätta skattebefrielsen, vilket skulle betyda att Sveriges skatteundantag bara kunde garanteras till 31 december 2015. Efter denna tidpunkt skulle biogasen gå under full beskattning och göra nästan all produktion olönsam. Efter det första avslaget skickade regeringen in ytterligare en ansökan till EU-kommissionen om att åtminstone förlänga skattebefrielsen ytterligare ett år (t.o.m. 2016) för att på så sätt få tid att sätta alternativa styrmedel på plats. På grund av Göteborgs Stads stora investeringar i denna typ av bränsle ansågs säkerställandet av en förlängning av skatteundantaget vara en av de prioriterade frågorna för 2015.

Arbetet med biogasfrågan inleddes med en skrivelse till Regeringskansliet och ansvariga ministrar. Skrivelsen betonade biogasens bidrag till en fossiloberoende fordonsflotta och hur Göteborg gått före i utvecklingen, samt vilka produktions- och infrastrukturinvesteringar som nu var hotade. Skrivelsen betonade att målet är att frångå skattebefrielse men att dagens system behöver bibehållas under tidigare angivna tidsperiod för att åstadkomma en bra marknadsetablering. Skrivelsen togs fram i samarbete mellan Stadsledningskontoret och Göteborg Energi och undertecknades av kommunstyrelsens ordförande.

För att förtydliga nyttan av biogasproduktion från skogsavfall i Göteborg till skillnad från spannmålsproduktion arrangerades ett studiebesök för europaparlamentarikerna Jens Nilsson och Olle Ludvigsson. Med på besöket var Södra skogsägarna, Volvo AB, Göteborg Energi, GEO och SLK:s internationella avdelning. Fokus låg på GoBiGas-anläggningens möjlighet att producera koldioxidneutralt fordonsbränsle för transporter. Olle Ludvigsson från Göteborg har en bakgrund som anställd på Volvo och Jens Nilsson, tidigare kommunstyrelsens ordförande i Östersund, bär med sig vikten av skogen som råvara. Viktigt är att svenska representanter kan bära med sig ett alternativt perspektiv på biogasproduktion som är svårt att greppa i övriga Europa som inte har samma erfarenhet av skogen som råvara.

Under året har skatteundantaget för biogas lyfts ett antal gånger i både formella och informella forum i Bryssel. I början av året skickades ett formellt brev från kommunstyrelsens ordförande till

EU-kommissionens vice ordförande med ansvar för energiunionen Maros Sefcovic. Brevet innehöll i stora drag samma typ av information som den skrivelse som skickades till Regeringskansliet.

Politisk representation från Göteborg har funnits på ett antal konferenser och seminarier i Bryssel med olika fokus hållbar utveckling och på EU:s initiativ kring en energiunion. Vid dessa tillfällen har Göteborgsrepresentanten lyft frågan kring vikten av biogasen fortsätter att tillfälligt subventioneras för att kunna vara ett alternativ till konventionella fossila bränslen.

Tillsammans med Göteborgs energi togs ett underlag fram kring problematiken av ett slopat skatteundantag. Underlaget skickades till ett antal europaparlamentariker, både svenska och andra, som använt det för att förbereda sina möten med EU-kommissionen. I kombination med detta har dialoger förts med europaparlamentariker som visat ett specifikt intresse för frågan.

Inom ramen för Göteborg-Oslo-samarbetet arrangerade GEO i november, tillsammans med Osloregionens brysselkontor och VGR:s brysselkontor, ett seminarium kring alternativa bränslen för transportsektorn, där problematiken kring biogasfrågan återigen lyftes. Seminariet arrangerades i samarbete med europaparlamentariker Peter Eriksson. Deltog gjorde också EU-kommissionen och representanter från näringslivet och det civila samhället.

Under december 2015 meddelade EU-kommissionen att man förlängt Sveriges skatteundantag på biogas som drivmedel till och med utgången av år 2020.

Genom aktiviteter både på svensk nivå och i Bryssel genom har vi aktivt bidragit till att EU Kommissionen godkände förlängningen av skatteundantaget.

2) Halvtidsutvärdering av vitbok för transportpolitik 2011-2020

2011 lanserade EU-kommissionen en vitbok för EU:s transportpolitik som anger mål och inriktning under en period om 10 år. Vitbokens utgångspunkt är att det europeiska transportsystemet inte är hållbart, och att oljeberoendet behöver brytas. Samtidigt måste transporterna fortsatt vara effektiva så att rörligheten i Europa inte äventyras.

De planer och riktlinjer som gäller för de gemensamma europeiska transportkorridorerna har inverkan på gods- och persontransporter till och från Göteborg, samt på prioriteringar i EU:s olika stöd till forskning och innovation inom områdena transport och miljö, där Göteborgssamhället är en stark aktör.

Efter halva genomförandeperioden för vitboken inledde EU-kommissionen en halvtidsutvärdering av dess effekter och fortsatta relevans. Stadsledningskontorets internationella avdelning ansvarade för framtagandet av ett svar på en konsultation kopplat till översynen samt ett kompletterande positionspapper. Betydelsefulla inspel kom från Trafikkontoret, Lindholmen Science Park och Miljöförvaltningen. Göteborg bidrog även till Eurocities parallella process kring transportpolitiken och dessa inspel utgjorde underlag för Eurocities samlade synpunkter till EU-kommissionen.

Inom ramen för den gemensamma transportpolitiken i EU har ett antal centrala infrastrukturkorridorer pekats ut. Sverige ingår i den nord-sydliga korridoren från Skandinavien ner till medelhavet, förkortat ScanMed. EU-kommissionens koordinator för denna transportkorridor, Pat Cox, besökte Göteborg i april och i samarbete med Göteborgs hamn och Volvo arrangerades ett antal

studiebesök. Dagen avslutades med ett möte med stadens politiska ledning. Underlag för den diskussionen baserades på stadens position kring transportpolitiken.

Inför omröstningen kring vitbokens halvtidsöversyn i Europaparlamentets transportutskott tog GEO fram ett antal röstningsrekommendationer baserade på Stadens positionspapper i frågan. Röstningsrekommendationerna och positionsappret skickades till alla medlemmar i transportutskottet. Utöver detta hölls en specifik dialog med en av de svenska ledamöterna i utskottet.

Inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet för smarta städer, där Göteborg är en mycket aktiv medlem, arrangerade EU-kommissionen ett borgmästarmöte och ett seminarium i Göteborg den 1 december. Syftet med arrangemanget var att skapa ett utbyte mellan EU-kommissionen och skandinaviska borgmästare runt EU:s satsningar på smarta städer. Dessutom fick mobilitetsexperter från Skandinavien möjlighet att diskutera vilka mobilitetslösningar som bör ingå i det europeiska innovationspartnerskapet och vilket stöd små och medelstora företag, akademi och städer kan få. Mötet uppskattades mycket av EU-kommissionen som var tacksamma för inspirerande och konkreta synpunkter och för Göteborgs del gavs ett ypperligt tillfälle att visa upp olika innovativa mobilitetslösningar och diskutera hur EU kan stötta dessa i framtiden.

Utifrån positioneringen mot vitboken för hållbara transporter fortsätter Göteborg att vara en synlig aktör inom mobilitetsområdet. Vid 2016 första stora EIP konferens fick Göteborg en talarplats om e-mobilitetslösningar och trafikkontoret har gått med i en ansökan om EU stöd för autonoma fordon i januari 2016.

3) Vägen till Paris – COP 21

Den viktigaste klimatfrågan för EU under 2015 var den gemensamma hållningen inom ramen för FN:s klimatförhandlingar under COP 21 i Paris. Göteborg har en stark profil inom klimatområdet och deltog aktivt i Paris på ett flertal seminarier. Genom förberedelser och aktivt deltagande i Paris etablerade Göteborg en starkare kontakt med organisationer som ICLEI, Eurocities och WWF som också är aktiva i policyarbetet på europeisk nivå.

Göteborg valde att fokusera på arbetet med gröna obligationer och konsumtionsperspektivet där vi utmärker oss bland andra städer i Europa. Andra viktiga områden där vi profilerade oss under klimatförhandlingarna rör hållbara transporter, biodrivmedel och biogas från skogsråvara. Dessa områden är också profilområden för Göteborg och det finns ett stort intresse från andra städer att utbyta erfarenheter kring dessa områden.

Göteborg arrangerade ett eget seminarium om gröna obligationer och deltog i flera andra organiserade av bland annat Eurocities, Regeringskansliet, UNEP och ICLEI. Seminarierna berörde områden som hållbara transporter, klimatets roll kopplat social ojämlikhet, gröna finanser för stadsutveckling, biodrivmedel och fjärrvärme och fjärrkyla.

Som en del av det förberedande arbetet talade kommunstyrelsens ordförande, Anneli Hulthén, i oktober i Europaparlamentet om stadens arbete med Borgmästaravtalet (Covenant of Mayors). Där lyfte hon just arbetet med gröna finanser och hållbar urban mobilitet som viktiga områden för Göteborg.

I december, arrangerade GEO ett frukostseminarium där Pierre Schellekens, från miljökommissionär Miguel Arias Cañetes kabinet, presenterade resultaten från förhandlingarna som ägt rum under COP21. Schellekens poängterade bland annat att många städer och regioner har, redan innan avtalet undertecknades, varit aktiva och arbetat hårt med sina klimatstrategiska program för att minska sina utsläpp.

Den 2 mars 2016 planeras ett seminarium i samarbete med Europeiska Investeringsbanken i Bryssel som kommer att fortsätta att profilera vårt arbete med gröna obligationer och bidra till att hitta synergieffekter till andra finansieringsinstrument för klimat arbete i Göteborg. I juni 2016 planeras vidare aktiviteter för Göteborg-Oslo samarbetet i Bryssel med klimatåtgärder i fokus.

Återrapportering på de prioriterade initiativen i handlingsplan omvärlds och intressebevakning 2015

#	Område	Planerade aktivitet	Bevakning	Information	Position	Huvudaktiviteter 2015
1	EU:s investeringsplan	Bevakning Information	Förordningen godkändes i juni. Fortsatt bevakning av bl.a. Sveriges roll i EFSI.	Faktablad har tagits fram. GEO planerar att publicera en längre rapport om EFSI i januari.	Ingen position planerad	Frågan har bevakats under året. Fakta blad har publicerats. En rapport om EFSI och möjligheter för Göteborg har tagits fram.
2	EU:s sociala investeringspaket (SIP)	Bevakning Information	SIP presenterades 2013. Initiativ inom SIP presenteras löpande.	Faktablad med information och kartläggning av initiativ inom SIP har tagits fram.	Inspel till Eurocities position.	Inspel till Eurocities position 2015. Fakta blad har publicerats.
3	Målen för hållbar utveckling efter 2015	Bevakning Information Position Påverkan	I februari kom ett meddelande från kommissionen. Utvecklingskonferens i Addis Abeba i juli. I september hölls FN-toppmöte om agendan efter 2015.		På grund av tidsbrist och omprioritering togs ingen position fram under våren	Inom ramen för GEO:s uppdrag för Fair Trade City Göteborg har påverkansarbete genomförts som kopplar an till målen om hållbar utveckling.
4	Europeisk migrationsagenda	Bevakning Information	Maj: publicering av meddelande om europisk migrationsagenda, samt förslag om intern omfördelning av asylsökande. På grund av den nuvarande utvecklingen har Rådet genomfört flertalet extrainsatta möten.	Faktablad om migrationsagendan och den fortsatta utvecklingen har tagits fram	Ingen position planerad	Fakta blad har publicerats. Finansieringsmöjligheter inom området bevakades under året.
5	Strategisk ram för energiunionen	Bevakning Information Position Påverkan	I februari presenterades Energiunionen Rådsslutsatser togs i juni.		Energiunionen är ett brett ramverk. Positioner kommer tas fram för specifika lagförslag som presenteras inom ramen för energiunionen.	Påverkansarbete kommer ske för de specifika förslag som läggs fram inom energiunionen. De flesta av dessa förslag läggs fram under 2016.

						En utförlig rapport om Energiunionen har tagits fram i samarbete med aktörer i staden.
6	Paketet för en digital inre marknad	Bevakning Information	I mars presenterade kommissionen sin strategi för den inre digitala marknaden		Ingen position planerad	Frågan har bevakats under året.
7	Halvtidsöversyn av Europa 2020	Bevakning Information	Meddelandet om halvtidsöversynen flyttas fram till 2016 och kommer troligtvis i januari.		Inspel till Eurocities position.	Frågan flyttades av EU Kommissionen till 2016 – återkommer i 2016 års handlingsplan.
8	Vägen till Paris – multilateralt svar på klimatförändringarna	Bevakning Information	Meddelandet "Road to Paris" presenterades i februari.	Kontinuerlig dialog med berörda förvaltningar, bolag och kommunstyrelse ha först under året.	Ingen position planerad. Istället väljer Göteborg att aktivt medverka på plats i Paris.	Prioriterade frågeställningar för staden inför klimatförhandlingarna har identifierats. Göteborg medverkade på plats i Paris.
9	Främjande av integration och anställbarhet på arbetsmarknaden	Bevakning Information	I maj antogs förslaget om ökad förfinansieringsnivå av YEI. Fortsatt bevakning kring publiceringen av rådsrekommendationer om integration på arbetsmarknaden	Faktablad om initiativet har tagits fram.	Ingen position planerad	Fakta blad har publicerats.
10	EU:s urbana agenda	Bevakning Information Position Påverkan	I maj publicerades kommissionens arbetsdokument om UA. Fortsatt bevakning av frågan genom deltagande i Eurocities arbetsgrupp för UA.	Faktablad om initiativet har tagits fram.	Göteborg bidrog till Eurocities positionspapper.	Deltagande på EU-kommissionens expertmöten för UA. Fråga är en prioriterad fråga 2016 under holländska ordförandeskapet.
11	Halvtidsutvärdering av vitbok för transportpolitik 2011-	Bevakning Information Position	Ett samråd om översynen öppnade i mars.	Internationella avdelningen ansvarade för att ta fram ett positionspapper och svar på konsultationen. Det togs fram i samverkan med berörda förvaltningar,	Ett positionspapper togs fram i maj baserat på den information som lämnades in till samrådet. Göteborg	Röstningsrekommendationer skickades till TRAN-utskottet inför deras omröstning i frågan.

	2020			bolag och science parks. Positionspappret presenterades också för stadssekreterare innan beslutsmöte i kommunstyrelsen.	har även påverkat Eurocities positionspapper. EU kommissionens Ten-T-koordinatorn för ScanMed korridor, Pat Cox, på besök i Göteborg i april.	Positionspapper och konsultation skickat till EU-kommissionen
12	Biogas CO2 beskattning	Bevakning Information Position Påverkan	Skatteundantaget löper ut till 1 januari 2016.	Faktaunderlag framtaget.	Position antagen i februari, skickad till Regeringskansliet	Fakta blad har publicerats. Ett besök arrangerades på GoBiGas för EU-parlamentariker samt representanter från fordons- och skogsindustrin. I november arrangerade GEO ett seminarium med fokus på alternativa bränslen. Påverkansarbete i Bryssel under året genomfört.
13	Cirkulär ekonomi och revision av avfallsdirektivet	Bevakning Information Position Påverkan	EU-kommissionen återkallar paketet för cirkulär ekonomi i januari. Efter påtryckningar kommer kommissionen att lägga fram ett nytt förslag i slutet av året.	Faktaunderlag framtaget.	Inspel till Eurocities position.	Förslaget presenterades i december 2015. Fakta blad har publicerats. Påverkansarbete på området genomförs under 2016.
14	Revision av direktiv för utsläpp av vissa luftföroreningar	Bevakning Information Position Påverkan	Direktivet ses över som en del av EU:s strategi för renare luft. Nya tak kommer gälla från 2020 och 2030. I juli genomfördes omröstning i ENVI-utskottet. Omröstning i linje med Eurocities position.	Faktaunderlag framtaget.	Ingen egen position har tagits fram. Göteborgs position bevakas genom arbetet i Eurocities.	Fakta blad har publicerats.

Bilaga 1

Faktablad

Europeiska fonden för strategiska investeringar

I november 2014 presenterade EU-kommissionen meddelandet [En investeringsplan för Europa](#). Syftet med planen är att sätta fart på tillväxten i Europa igen och få fler människor i arbete. Investeringsplanen bygger på tre delmål:

- En ny europeisk fond för strategiska investeringar ska inrättas och garanteras med offentliga medel. Fonden ska finansiera projekt med hög riskprofil och på så sätt maximera effekten av offentliga medel och frigöra privata investeringar.
- En förteckning över projekt ska inrättas för att styra investeringarna dit de bäst behövs.
- En färdplan för att få bort juridiska flaskhalsar ska utarbetas.

Som en del i genomförandet av investeringsplanen presenterade EU-kommissionen i januari i år ett förslag till förordning om inrättandet av den [Europeiska fonden för strategiska investeringar](#) (EFSI). Förslaget innehåller följande delar:

- **EFSI:** Fonden ska mobilisera minst 315 miljarder euro i investeringar under de kommande tre åren (2015–2017).
- **Europeiskt centrum för investerings rådgivning (EIAH):** Centret ska utgöra en enda EU-omfattande kontaktpunkt som med hjälp av befintlig expertis ska erbjuda hjälp med att välja ut investeringsprojekt och förbereda, utarbeta och finansiera dem.
- **En öppen europeisk projektförteckning: genom en förteckning** kan investerare få information om tillgängliga befintliga och möjliga framtida projekt. Hittills har bristande information varit ett stort hinder för investeringar.
- **En EU-garantifond:** Garantifonden kommer att tillhandahålla en likviditetsbuffert för unionens budget för att skydda mot eventuella förluster som orsakas av EFSI i samband med stöd till projekt.

EFSI kommer inordnas i Europeiska investeringsbanken (EIB) struktur. Till fonden kommer EU-kommissionen att bidra med 16 miljarder euro och EIB med 5 miljarder euro. EU-kommissionens förhoppning är att privata investerare också vill bidra så att den totala summan som används till investeringar inom EU blir betydligt större. Enligt uppskattningar utifrån tidigare erfarenheter, tror EU-kommissionen att fondens multiplikatoreffekt kommer att bli 1:15. Det betyder att varje offentlig euro som mobiliseras genom fonden genererar 15 euro i sammanlagda investeringar som annars inte skulle ha gjorts.

Finansieringen under EFSI omfattar inte rena EU-bidrag utan är en lånebaserad finansiering. Tanken med EFSI är att erbjuda finansiering till strategiska projekt som har svårt att locka investeringar på grund av den höga risk som omger dessa investeringar. Finansiering genom EFSI tar bort en stor del av risken och lockar på så sätt lättare till privata investeringar. Projekt som beviljas medel inom EFSI ska främja skapandet av arbetstillfällen, långsiktig tillväxt och konkurrenskraft. Projekten ska vara inom områdena infrastruktur, utbildning, forskning, innovation, förnybar energi och energieffektivitet. Man kommer också fokusera på små och medelstora företag (SME) och så kallade mid-caps som är företag med mellan 250 och 3000 anställda.

Förutom finansieringen från EIB och EU-kommissionen ges det även möjlighet för nationella utvecklingsbanker, motsvarande Almi i Sverige, att bidra till finansieringen av fonden. De nationella utvecklingsbankerna kan antingen bidra på samma nivå som fonden, i en saminvesteringsplattform, eller på projektnivå. I ett [meddelande](#) från EU-kommissionen förklaras de nationella utvecklingsbankernas roll för att få Europa att börja investera igen genom att bidra till EFSI:s investeringar. Meddelandet ger bland annat också klarhet och praktiska råd om hur man inrättar en nationell utvecklingsbank, hur EU:s regler om statligt stöd påverkar bidrag till nationella projekt och hur investeringsbanker från olika EU-länder kan samarbeta sinsemellan och med EIB för att inrätta investeringsplattformar. För närvarande har åtta nationella utvecklingsbanker (från Bulgarien, Frankrike, Tyskland, Italien, Luxemburg, Polen, Slovakien och Spanien) åtagit sig att tillhandahålla samfinansiering av projekt och investeringsplattformar. Dessutom har Storbritannien meddelat att garantier kommer att finnas tillgängliga för att genom EFSI samfinansiera infrastrukturprojekt i Storbritannien. Dessa bidrag sker dock inte via en nationell utvecklingsbank.

Enligt en bedömning av regeringen kan Sverige tack vare en låg stadsskuld låna billigt på den öppna marknaden. Därav tror man inte att EFSI-finansiering kommer bli aktuell för så många projekt i Sverige. Regeringen avvaktar ännu med att eventuellt öronmärka nationella medel till EFSI.

I slutet av juni klubbade Europaparlamentet igenom [förordningen](#) om EFSI och dessförinnan hade Rådet också godkänt den. Detta betyder att fonden kommer bli operationell under andra halvan av 2015. EU-kommissionen planerar också att europeiskt center för investeringsrådgivning och att den europeiska projektförteckningen ska vara operationella under 2015.

Faktablad

Sociala investeringspaketet

Den förra EU-kommissionen presenterade i februari 2013 ett meddelande om social investering för tillväxt och sammanhållning, [Social Investment Plan](#) (SIP). I meddelandet presenteras inga nya lagstiftningsinitiativ utan det syftar till att ge medlemsländerna strategisk vägledning i arbetet med att modernisera sina välfärdssystem för att kunna erbjuda en ändamålsenlig socialpolitik. Meddelandet ger också vägledning om hur man på bästa sätt kan använda EU:s ekonomiska stöd, särskilt från Europeiska socialfonden, för att uppnå de beskrivna målen. Syftet med SIP är också att säkerställa långsiktig hållbarhet, underlätta arbetsmarknadsdeltagande och ge tillräckligt stöd och trygghet för att möta utmaningar under olika skeden i livet. SIP:en betonar att välfärdssystemen ska uppfylla tre funktioner: socialt ansvarsfulla investeringar, social trygghet och stabilisering av ekonomin. Meddelandet om SIP innehåller också specifika [rekommendationer mot barnfattigdom](#) som efterlyser en integrerad strategi för barnvänliga sociala investeringar.

Det sociala investeringspaketet är kopplat till Europa 2020-strategin och dess övergripande målsättningar om en smart, hållbar tillväxt för alla. Genom den [europeiska planeringsterminen](#) övervakar EU-kommissionen resultaten i de enskilda EU-ländernas sociala trygghetssystem och utformar vid behov landsspecifika rekommendationer. SIP:en etablerar därmed en koppling mellan socialpolitiken, reformerna som rekommenderas i planeringsterminen för att nå Europa 2020-målen, och de relevanta EU-medel som finns att tillgå.

Sedan SIP lanserades 2013 har man antagit en rad initiativ som ska underlätta arbetet med att modernisera medlemsstaternas välfärdssystem och underlätta arbetet med att bekämpa fattigdom och social utestängning. Nedan redovisas några av initiativen:

- För att öka investeringarna för barn har EU-kommissionen skapat [European Platform for Investing in Children](#) (EPIC). Plattformen är en evidensbaserad online-plattform som ger information om olika politikområden som kan underlätta de utmaningar barn och deras familjer står inför i det nuvarande ekonomiska klimatet som råder i Europa.
- För att hjälpa medlemsländerna med att utforma effektiva och adekvata minimiinkomststöd har EU-kommissionen tillsammans med forskare tagit fram så kallade [referensbudgetar](#). En referensbudget definieras som prissatta korgar av varor och tjänster som representerar en tillfredsställande levnadsstandard i det aktuella medlemslandet.
- I april 2013 antog Rådet och Europaparlamentet en förordning om [Europeiska fonder för socialt företagande](#) (EuSEF). EuSEF är en slags märkning för investeringsfonder där minst 70 procent av investeringarna går till socialt företagande. Socialt företagande har som främsta mål att skapa sociala effekter snarare än att skapa vinst för sina ägare eller aktieägare. Syftet med EuSEF-certifieringen är att underlätta för investerare att hitta fonder vars fokus är att investera i samhällsnyttig verksamhet, samt underlätta för samhällsentreprenörer att hitta investering.
- För att stärka samordningen av olika åtgärder på EU-nivå och nationell nivå när det gäller sysselsättning, socialpolitik och inkludering har man i den nuvarande programperioden, 2014-2020, valt att slå samman de tre finansieringsprogrammen PROGRESS, EURES och

Progress Microfinance till ett program: [EU Programme for Employment and Social Innovation](#) (EaSI).

- Under denna programperiod ska minst 20 procent av den [Europeiska socialfonden](#) som allokerats till varje medlemsland användas för social integration som ska bidra till att stödja sociala investeringar som ligger i linje med de prioriteringar som tas fram genom de landsspecifika rekommendationerna.
- I april 2015 publicerade EU-kommissionen en [rapport](#) om medlemsländernas framsteg i arbetet med att reformera och modernisera sina sociala trygghetssystem. Rapporten visar att många medlemsländer har väletablerade sociala välfärdssystem som de har att upprätthållit och stärkt genom åren. Dock har den ekonomiska krisen och finanspolitiska begränsningar ibland komplicerat vissa medlemsländers reforminsatser.
- Alla EU:s medlemsstater har antagit nationella strategier för integrering av romer som kopplar an till den övergripande strategin om kampen mot diskriminering och segregation. EU-kommissionen utvärderar årligen arbetet med de nationella strategierna och sammanställer resultaten i en rapport. 2015 års [rapport](#) publicerades i juni och den [fokuserar](#) mycket på hur de nationella strategierna för första gången sedan arbetet med dem började har kunnat påverka hur EU:s finansieringsinstrument för perioden 2014-2020 har allokerats.

Faktablad

En Europeisk migrationsagenda

När Jean-Claude Juncker tillträdde som EU-kommissionens ordförande hösten 2014 presenterade han tio stycken prioriteringar för sitt ordförandeskap. En av [prioriteringarna](#) var en ny migrationspolitik.

Med anledning av vårens flyktingkatastrofer arrangerades i slutet av april ett extrainsatt toppmöte i Europeiska rådet. Efter mötet offentliggjorde EU:s stats- och regeringschefer ett gemensamt [uttalande](#) där man bland annat lovade att öka närvaro till havs genom att allokera mer resurser till Frontex-operationerna Triton och Poseidon. Uttalandet lovade också stärkt intern solidaritet och ansvar genom ökad nödhjälp till de medlemsländer som är mest utsatta för stora flyktingströmmar, samt genom att överväga alternativ för att på frivillig basis organisera akut omlokalisering av asylsökande mellan samtliga medlemsländer.

Som en reaktion på den senaste tidens flyktingkatastrofer och på Europeiska rådets uttalande tidigare lade EU-kommissionen publiceringen av sitt meddelande och den 13 maj lades förslaget om en [europeisk migrationsagenda](#) fram. Meddelandet innehåller förslag till åtgärder på både kort, medellång och lång sikt. Det täcker stora delar av migrationsområdet, men ett tydligt fokus har lagts på de mer omedelbara krishanterande åtgärderna. Meddelandet följer i många delar det uttalande som antogs av det extrainsatta Europeiska rådet.

Åtgärderna på kort sikt rör framför allt de livräddande insatserna på Medelhavet genom en förstärkning av de befintliga EU-operationerna Triton och Poseidon. De kortsiktiga åtgärderna omfattar även arbetet mot människosmuggling genom att bland annat systematiskt identifiera, fånga och förstöra fartyg som används av människosmugglare.

Meddelandet betonar även vikten av solidaritet mellan medlemsländerna för att bland annat understödja de medlemsländer som finns vid EU:s frontlinje. Som en del i detta arbete nämns en tillfällig mekanism för intern omfördelning av asylsökande. Den tillfälliga mekanismen aktiveras då något medlemsland på kort tid tagit emot en stor mängd asylsökande. Fördelningen av asylsökande mellan övriga medlemsländer sker via en fördelningsnyckel som viktat folkmängd, BNP, antal asylsökande och vidarebosatta, samt arbetslöshetsnivån i landet.

I meddelandet finns också ett förslag om vidarebosättning. Förslaget är en rekommendation från EU-kommissionen till EU:s medlemsländer att gemensamt upplåta 20 000 platser för vidarebosättning i EU av personer som har behov av internationellt skydd. Personerna ska fördelas mellan länderna enligt samma fördelningsnyckel som ovan.

Migrationsagendans åtgärder på medellång och lång sikt består i att utveckla strukturåtgärder som ser bortom kriser och nödsituationer och som ska hjälpa medlemsländerna att bättre hantera alla aspekter av migration. Denna del av migrationsagendan är uppdelad på fyra pelare:

- *Minska incitamenten för olaglig migration:* Under denna punkt ligger fokus på att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration från länder utanför EU genom arbetet mot människosmuggling och en effektivisering av återvändandesystemet.

- *Rädda liv och säkra de yttre gränserna:* Denna punkt fokuserar på en förbättrad förvaltning av de yttre gränserna genom de samordnade gränskontrolloperationerna och effektivisering av gränsövergångarna.
- *Stärkande av den gemensamma asylpolitiken:* EU:s asylpolitik ska bygga på solidaritet gentemot dem som behöver internationellt skydd. För att i högre utsträckning förverkliga detta avser EU-kommissionen öka sin kontroll av att medlemsländerna följer den gemensamma lagstiftningen. EU-kommissionen betonar också vikten av en ökad ansvarsfördelning mellan medlemsländerna.
- *Utvecklandet av en ny politik för laglig migration:* Här betonas behovet av att attrahera kompetens till EU samt vikten av ett ökat samarbete med näringsliv och arbetsmarknadens parter för att maximera migrationens fördelar. Inom detta delområde återfinns även ambitionen att modernisera den gemensamma viseringspolitiken samt att förbättra integrationen. EU-kommissionen betonar även vikten av ökat fokus på kopplingen mellan migrations- och utvecklingspolitik.

Som en del av migrationsagendan lade EU-kommissionen i slutet av maj fram ett förslag till [provisoriska åtgärder på området för internationellt skydd till förmån för Italien och Grekland](#). Förslaget knyter an till den tillfälliga mekanism för intern omfördelning av asylsökande som beskrivs i migrationsagendan, och omfattar i detta fall en omlokalisering av 40 000 syriska och eritreanska asylsökande från Italien och Grekland till andra EU-länder under en period av 24 månader. Fördelningen mellan medlemsländerna ska ske genom den fördelningsnyckel som beskrivs ovan. Förslaget har varit mycket omdiskuterat. Främst har diskussionen handlat om kvoterna ska vara bindande eller frivilliga, där bland annat EU-kommissionen och Sverige ville se bindande kvoter. Under ett toppmöte i juni enades stats- och regeringscheferna till slut om att omfördela de 40 000 asylsökande som kommit till Italien och Grekland och att erbjuda asylmöjligheter till 20 000 FN-kvotflyktingar utanför EU. Men fördelningen ska vara frivillig. Stads- och regeringscheferna gav mandat till sina migrationsministrar att komma överrens om hur fördelningen ska se ut.

Efter migrationsministrarnas möte i slutet av juli kunde man inte komma överrens om fördelningen av alla de 40 000 asylsökande som kommit till Italien och Grekland, utan lyckade bara enas om att fördela drygt 32 000 av de asylsökande. I kategorin av FN-kvotflyktingar klarade man målet men enbart på grund av att icke-EU-länder som Norge och Schweiz lovat att hjälpa till. EU-kommissionen hoppas att medlemsländerna ska kunna enas om vart de kvarvarande 8 000 flyktingarna ska omfördelas innan årets slut. I oktober börjar omfördelningen av de flyktingarna som kommit till Italien eller Grekland.

Faktablad

Främjande av integration och anställningsbarhet på arbetsmarknaden

Ett av initiativen i EU-kommissionens arbetsprogram för 2015 är främjande av integration och anställningsbarhet på arbetsmarknaden. Initiativet är ett paket med åtgärder för att hjälpa medlemsstaterna att få ut människor, särskilt långtidsarbetslösa och ungdomar, på arbetsmarknaden och utveckla en kompetent arbetskraft.

I februari publicerade EU-kommissionen ett offentligt [samråd](#) om åtgärder för att komma till bukt med långtidsarbetslöshet. Syftet med samrådet var att samla in synpunkter som kan bidra till en konsekvensbedömning för beredningen av ett förslag till rådsrekommendationer om integration på arbetsmarknaden för långtidsarbetslösa. Samrådet stängde i maj och EU-kommissionen arbetar nu med att sammanställa resultatet.

2012 presenterade EU-kommissionen ett initiativ om en [ungdomsgaranti](#). Ungdomsgarantin innebär att alla under 25 år ska erbjudas jobb, lärlingsplats, praktik eller utbildning senast fyra månader efter att de avslutat en utbildning eller blivit arbetslösa. I april 2013 antog Rådet garantin via [rådsrekommendationer](#).

[Ungdomssysselsättningsinitiativet](#) är ett av EU:s viktigaste ekonomiska resurser för att genomföra ungdomsgarantin. Det har en total budget på 6,4 miljarder euro för perioden 2014–2020 och genomförs i enlighet med reglerna för Europeiska socialfonden. Initiativet ska ge extra stöd åt unga under 25 som bor i områden där ungdomsarbetslösheten var över 25 procent år 2012. I Sverige omfattas mellersta Norrland, norra Mellansverige och Sydsverige.

Förfinansieringsnivån för ungdomssysselsättningsinitiativet uppgår till 1 procent. Erfarenheter visar dock att detta inte är tillräckligt för att nå upp till den kritiska finansiella massan som krävs för att medlemsstaterna ska kunna påbörja genomförandet av åtgärderna inom ungdomssysselsättningsinitiativet. Då det råder brist på medel kan medlemsstaterna inte betala ut tillräckliga belopp till stödmottagarna, vilket har en starkt hämmande effekt på projekt som ska hjälpa ungdomar att hitta ett jobb eller praktik. I februari i år [föreslog](#) EU-kommissionen därför att förfinansieringen ska öka till 30 procent av 2015 års budgetanslag, vilket motsvarar närmare en miljard euro. Det handlar inte om några nya pengar, utan om pengar som redan reserverats åt initiativet men som nu betalas ut i förskott. Under våren kom Rådet och Europaparlamentet överrens om förslaget och i slutet av maj trädde [förordningen](#) i kraft.

Faktablad

EU:s urbana agenda

Ungefär 70 procent av EU:s befolkning bor idag i städer, och förmodligen kommer denna andel fortsatt öka. Många av Europas utmaningar, så som klimat, miljö och ekonomiska utmaningar, har en direkt eller indirekt urban dimension. För att svara på utmaningarna och för att uppnå Europa 2020-målen har många olika sektoriella initiativ tagits fram på nationell och EU-nivå. Initiativen har dock inte alltid varit samordnade. På grund av den dåliga samordningen understyrks vikten av att städer deltar i utformningen och genomförandet av EU:s politik, samt att EU:s politik bättre anpassas till den verkliga stadsmiljön. Som ett svar på denna problematik efterfrågas alltmer en urban agenda som ökar koordineringen av olika politikområden.

Den urbana agendan är en gemensam insats mellan EU-kommissionen, medlemsstaterna och de europeiska städerna för att förbättra förankringen av den urbana dimensionen i europeisk och nationell politik. I linje med principerna om subsidiaritet och proportionalitet, samt med hänsyn till behovet av flexibilitet för att tillgodose olika städers behov, ämnar den urbana agendan att främja EU-lagstiftning som är bättre lämpad att implementeras bland den mångfald av städer som finns i EU. Agendan syftar inte till att utveckla ny eller utökad reglering och den syftar inte heller till att skapa ytterligare forum eller plattformar. Man avser i stället att få till stånd ett mer fokuserat, samordnat och handlingsinriktat samarbete kring stadsutveckling på EU-nivå mellan EU-kommissionen, medlemsstaterna och städerna.

I februari 2014 samlade EU-kommissionen städer och andra intressenter till ett första europeiskt Cities Forum. Konferensen gav möjligheter att debattera och diskutera utformningen av en europeisk urban agenda. Detta ledde fram till att EU-kommissionen i juli samma år publicerade ett [meddelande](#) och ett offentligt samråd om en urban agenda, för att samla in ytterligare synpunkter kring hur en sådan agenda borde organiseras och fungera. Genom nätverket Eurocities yttrade sig Göteborgs Stad i samrådet. Göteborgs Stad poängterade bland annat att agendan bör värna om subsidiaritetsprincipen och låta varje enskild stad bestämma själv hur man organiserar sig och implementerar ny EU-lagstiftning. Man välkomnade också ett större fokus på den urbana dimensionen och ville se större involvering av städer under alla faser av EU:s beslutsprocesser.

Under årets Cities Forum presenterades [resultaten](#) av det offentliga samrådet. Resultaten visar att det finns en tydlig efterfrågan för mer samordning mellan alla EU:s politikområden som har en urban dimension. De visar också att utvärderingen för hur EU-lagstiftning påverka städer bör förbättras och att involveringen av olika typer av intressenter bör öka.

Vid ett informellt rådsmöte i Riga den 10 juni antog ministrarna, med ansvar för territoriell sammanhållning och urbana frågor, en [deklaration](#) som identifierar de viktigaste inslagen och principerna som bör beaktas i det fortsatta arbetet med att utveckla en urban agenda. Målet är att komma överens om en konsoliderad agenda under det nederländska ordförandeskapet, som infaller under det första halvåret av 2016.

Genom sitt medlemskap i Eurocities fortsätter Göteborgs Stad att bevaka utvecklingen kring en urban agenda.

Faktablad

CO₂-beskattning på biogas

Biogas är ett viktigt biobränsle i Sverige. Dess marknadsandel är cirka en procent av den totala vägtrafiksektorn och andelen har ökat stadigt under de senaste 10 åren. I Sverige framställs det mesta av biogasen av avfallskällor och rester, såsom avloppsslam, gödsel och vått organiskt hushållsavfall. Majoriteten av dessa källor anses vara avancerade biobränslen enligt definitionerna i [RES-direktivet](#). Detta direktiv fastställer en gemensam ram för användningen av energi från förnybara energikällor, för att begränsa utsläppen av växthusgaser och främja renare transporter.

Utöver de nämnda källorna ovan kan biogas också produceras av skogsavfall. Denna typ av förgasningsprocess används i anläggningen GoBiGas (*Gothenburg Biomass Gasification*). GoBiGas är en av de första stora förgasningsanläggningarna i världen. Fas ett av anläggningen togs i drift 2014 och producerar biogas för inmatning i gasnätet. Målet är att årligen producera 160 GWh biogas, vilket motsvarar drivmedel för 15 000 bilar. Fas två av anläggningen är en fullt kommersiell anläggning som producerar 650 GWh av biogas, vilket motsvarar drivmedel för 100 000 bilar.

Eftersom biogas är ett förnyelsebart bränsle är den befriad från bränslebeskattning i Sverige. Detta ger biogasen en konkurrensfördel gentemot bensin och diesel på cirka 0,60 euro per liter. Ungefär hälften av den svenska bränslebeskattningen består av koldioxidskatt och den andra hälften består av energiskatt. I slutändan är den totala skattenivån jämförbar med den i de flesta av EU:s medlemsstater. Under årens lopp har andra finansieringsinstrument också införts, såsom investeringsstöd för biogasanläggningar och skattebefrielse för tjänstebilar drivna på fordonsgas.

Fram till 2014 var planen från den svenska regeringen att behålla undantagen av bränslebeskattningen för bland annat biogas fram till 2020. Detta medan ett kvotsystem som tvingar/kvoterar ut biodrivmedel på marknaden införs. På grund av EU:s stadsstödsregler avlog EU-kommissionen våren 2014 regeringens ansökan om att fortsätta skattebefrielsen. Detta betyder att Sveriges skatteundantag bara kan garanteras till 31 december 2015. Efter denna tidpunkt kommer biogasen gå under full beskattning, vilket kommer göra nästan all produktion olönsam. Därav har regeringen, efter det första avslaget, skickat in ytterligare en ansökan till EU-kommissionen om att åtminstone förlänga skattebefrielsen ytterligare ett år (t.o.m. 2016) för att på så sätt få tid att sätta alternativa styrmedel på plats. Experter anser dock att det är nödvändigt med en förlängning fram till 2020 för att säkerställa stabiliteten i biogassektorn i Sverige och effektivt kunna införa nya styrmedel.

EU-kommissionen har ännu inte tagit officiell ställning till Sveriges ansökan om en förlängning av undantaget ytterligare ett år.

Faktablad

Cirkulära ekonomin

Istället för att utvinna råmaterial, använda det en gång och sedan slänga det finns nu en vision om en annan ekonomisk modell, den cirkulära ekonomin. I en cirkulär ekonomi blir återanvändning, reparation och återvinning normen, och avfall något som tillhör det förgångna. Den linjära ekonomiska slingan, som producera – förbruka – kasta bort utgör, försvinner till fördel för en stängd slinga av cirkulär ekonomi. Alla resurser måste därmed hanteras mer effektivt genom hela deras livscykel.

I juli 2014 presenterade EU-kommissionen ett lagförslagspaket om cirkulära ekonomin. Syftet med förslaget var att hjälpa till att göra Europa till en cirkulär ekonomi, öka återvinningen, säkra tillgången på råvaror, skapa arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt. Lagförslagspaketet berörde främst *ramdirektivet om avfall*, *direktivet om deponering av avfall* och *direktivet om förpackningar och förpackningsavfall*¹. Enligt föreslagen skulle bland annat 70 % av det kommunala avfallet återvinnas och 80 % av förpackningsmaterialet återvinnas senast 2030. Lagförslagen förbjöd också deponering av återvinningsbart avfall från och med 2025, och fastställde mål för minskning av marint avfall och köksavfall.

Under hösten 2014 valdes en ny EU-kommission för de kommande fem åren. När den nya EU-kommissionen presenterade sitt arbetsprogram för 2015 hade lagförslagspaketet om cirkulära ekonomin dragits tillbaka med motiveringen att EU-kommissionen skulle komma tillbaka med ett mer ambitiöst förslagspaket under slutet av 2015. Beslutet att dra tillbaka förslaget rörde upp känslor inom både Rådet och Europaparlamentet, där många tyckte att det övergripande förslaget skulle finnas kvar och bara uppdateras i vissa delar. Dock lyckades ingen av de två institutionerna samla tillräckligt stor majoritet för att gå emot beslutet och i februari i år drog EU-kommissionen officiellt tillbaka förslaget.

EU-kommissionen förbereder nu en ny strategi för den cirkulära ekonomin. Det nya förslaget kommer ligga fullt i linje med EU-kommissionens prioriteringar. Man för bland annat diskussioner om hur cirkulära ekonomins mål kan nås på ett effektivt sätt som är kompatibelt med EU-kommissionens agenda för jobb och tillväxt. Mer konkret kommer den nya strategin bland annat att innehålla ett nytt lagförslag om avfallsmål. Enligt EU-kommissionen, hade den övergripande strategin som presenterades i juli 2014 stort fokus på avfallshantering utan att ta hänsyn till lämpliga synergier med andra politikområden. Ambitionen i den nya strategin ska därför öka genom att å ena sida titta mer konkret på avfallshantering, och å andra sidan titta på relaterade viktiga aspekter av värdekedjan som är nödvändiga för att stänga slingan av cirkulär ekonomi. Den nya strategin kommer också åtföljas av ett meddelande som förklarar motiven bakom strategin, samt av en handlingsplan med en lista över åtgärder som tar sig an den fulla cirkeln inom den cirkulära ekonomin. Handlingsplanen ska gälla under resten av denna EU-kommissionens mandatperiod.

¹ EU Waste Framework Directive 2008/98/EC, the Landfill Directive 1999/31/EC and the Packaging and Packaging Waste Directive 94/62/EC.

EU-kommissionens nya strategi för den cirkulära ekonomin kommer ta hänsyn till de synpunkter som redan samlats in genom tidigare offentliga samråd, och till de synpunkter som framförts av Rådet och Europaparlamentet. I synnerhet synpunkter om att de tidigare förslagen inte varit nog landsspecifika.

Men trots tidigare konsultationer öppnade EU-kommissionen i början av sommaren två nya offentliga samråd, som en del i förberedelserna av det nya lagförslagen. Då man redan 2013 genomförde samråd kring översynen av EU:s avfallsmål och kring hållbarheten i livsmedelssystemet, riktade det ena samrådet in sig på andra punkter som berör övergången till en cirkulär ekonomi. Det andra samrådet berörde avfallsmarknaderna i EU. Syftet med detta samråd var att öka förståelsen kring omfattningen av de regleringsmisslyckanden som orsakar snedvridning i EU:s marknader av avfall för återvinning och återanvändning. Resultatet av detta samråd kommer finnas med som en del i EU-kommissionens studie om hur hinder och regleringsmisslyckanden påverkar funktionen av avfallsmarknaderna i EU.

Som en del i beredningsprocessen av den nya strategin arrangerade EU-kommissionen i juni en [konferens](#) i Bryssel för berörda parter. Resultatet av konferensen kommer också att bidra till samrådsprocessen.

Den 17 juni antog Europaparlamentets miljöutskott, med en bred partiöverskridande majoritet, en [resolution](#) som uppmanar EU-kommissionen att lägga fram ett nytt ambitiöst förslag om cirkulära ekonomin. Resolutionen uppmanar bland annat till ett förslag som har;

- avfallsförebyggande åtgärder
- bindande avfallsminsknings mål som skall uppnås senast 2025 för avfall från kommuner, kommersiella aktörer och industrier
- att målen för återvinning och förberedelse för återanvändning höjs till åtminstone 70 % för fast kommunalt avfall och till 80 % för förpackningsavfall till 2030
- förbränning av avfall ska år 2020 vara strikt begränsat till icke-återvinningsbart och icke-biologiskt nedbrytbart avfall
- en bindande, gradvis minskning av all deponering av avfall

Det finns ännu ingen exakt tidpunkt när EU-kommissionen kommer presentera den nya strategin för cirkulära ekonomin. Men mest troligt kommer det ske i december 2015.

Faktablad

Reviderat direktiv om nationella utsläppstak

I december 2013 lade EU-kommissionen fram ett [åtgärds paket](#) för renare luft i Europa. Åtgärds paketet innehöll bland annat förslag om ett reviderat direktiv för nationella utsläppstak (takdirektivet). Nationella utsläppstak är gränser för de totala utsläppen av vissa luftföroreningar som medlemsländerna måste följa. Det befintliga takdirektivet ([direktiv 2001/81/EG](#)) antogs 2001 och det anger nationella tak för hur mycket medlemsländerna får släppa ut av ämnena svaveldioxid, kväveoxider, flyktiga organiska ämnen och ammoniak från år 2010 och framåt. Dessa tak har bidragit till att minska utsläppen under senare år men EU når fortfarande inte upp till sina långsiktiga mål för luftkvaliteten.

Det [föreslagna](#) takdirektivet ska ersätta det befintliga och ersätter därmed bestämmelserna om årliga nationella utsläppstak, även om de nivåer som fastställs i det gamla direktivet gäller till och med 2019. Förslaget föreskriver nya nationella åtaganden för utsläppsminskningar, tillämpliga från 2020 och 2030, för de sex största föroreningarna: svaveldioxid, kväveoxider, flyktiga organiska föreningar och ammoniak. Det vill säga samma typer av föroreningar som i det befintliga takdirektivet. I förslaget har det dessutom tillkommit reduktionsnivåer för fina partiklar (PM_{2.5}) där sot särskilt ska beaktas, samt för metanpartiklar. Fina partiklar är fint damm från till exempel vägfordon, fartyg och sot från förbränning, så kallat svart kol.

1979 undertecknades FN:s luftvårdskonventionen. Konventionen har sedan utvidgats med åtta särskilda protokoll bland annat 1999 års protokoll, det så kallade [Göteborgsprotokollet](#), som berör minskning av försurning, övergödning och marknära ozon. Göteborgsprotokollet godkändes av Rådet, på EU:s vägnar, i juni 2003. I protokollet anges hur stora utsläppen av svaveldioxid, kväveoxider, ammoniak och flyktiga organiska kolväten får vara i de olika länderna från år 2010 och framåt. 2012 antogs en reviderad version av Göteborgsprotokollet. I den reviderade versionen anges nya utsläppstak som ska klaras senast år 2020 och framåt för de ämnen som ingick i det ursprungliga protokollet samt även för fina partiklar.

I EU-kommissionens förslag till revision av takdirektiv ska utsläppstaken för år 2010, som finns med i ursprungliga takdirektivet, efterlevas. Dessutom ska de nya utsläpps begränsningarna till år 2020 som finns med i Göteborgsprotokollet införlivas. Förslaget innehåller också ytterligare krav på minskning av fina partiklar, samt nya krav för metan. De nya kraven avser år 2030 och framåt. Varje medlemsland ges möjlighet att själva i stor utsträckning välja vilka åtgärder man vill vidta och i vilken sektor så länge man klarar sina åtaganden.

Enligt förslaget får medlemsländerna rätt att räkna in vidtagna åtgärder mot utsläpp av kväveoxider, svaveldioxid och partiklar från internationell sjöfart. Detta är en nyhet jämfört med nuvarande takdirektiv där den internationella sjöfarten inte omfattas. Förslaget innebär också krav på att länderna beräknar och rapporterar sina årliga utsläpp av de luftföroreningar som täcks av direktivet, samt att länderna om det är möjligt övervakar och dokumenterar negativa effekter av utsläppen av luftföroreningar. Medlemsstaterna ska vidare utarbeta, anta och uppdatera nationella luftvårdsprogram för att begränsa sina årliga utsläpp samt genomföra offentliga samråd rörande luftvårdsprogrammen innan de antas. Direktivet [2003/35/EG](#) om allmänhetens

deltagande av vissa planer och program föreslås därför ändras så att det även omfattar nationella luftvårdsprogram.

EU:s miljöministrar har hållit två stycken riktlinjedebatter om förslaget till ett reviderat takdirektiv. Den senaste debatten hölls i mitten av juni i år. Flera medlemsstater uttryckte då farhågor beträffande direktivets ambitionsnivå, särskilt vad gäller de tak som ska uppnås till 2030. Diskussionerna berörde också att förslaget borde vara mer flexibelt så att osäkra framtida händelser, så som den ekonomiska situationen, beaktas. Det fanns också betänkligheter om hur vissa områden, särskilt jordbruket, kan påverkas av direktivet. Några medlemsländer uttryckte också sina synpunkter på att metan borde undantas från direktivets tillämpningsområde med anledning av farhågor om eventuella överlappningar med utsläppsminskningarna för växthusgaser

I mitten av juli i år röstade Europaparlamentets miljöutskott om det föreslagna takdirektivet. Ledamöterna röstade bland annat för att öka ambitionsnivån på direktivet genom att göra utsläppsmålen bindande redan 2025, jämfört med EU-kommissionens förslag på bindande mål från 2030. Detta är något som även Eurocities förespråkat. Miljöutskottet röstade också för att lägga till utsläppsmål för kvicksilver. De vill också ta bort flexibiliteten med att kompensera landbaserade utsläpp med utsläppsminskningar för sjöfart. Ledamöterna vill också göra det obligatoriskt för medlemsländerna att samråda med berörda lokala och regionala myndigheter i framtagandet av styrprogram för luftföroreningar. I oktober kommer Europaparlamentet rösta om förslaget i plenum. Därefter inleds trepartsförhandlingarna med Rådet och EU-kommissionen. Förhandlingarna förväntas bli svåra, speciellt mellan Rådet och Europaparlamentet. Planen är att nå en slutgiltig överenskommelse i slutet av 2015, alternativt början av 2016.